

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Debere nos corrigi exemplis eorum, qui peccatorum poenas luerunt cap.
xvii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE MALE PROFITEN. RELIGIO.

forbere tam impios homines, indignos sane vt a terra sustineantur amplius. Quid fulmina cessant? quid in caesum turres, aut arbores percutiunt fulgura? Hi sunt profecto dignissimi in quos iaculetur suas sagittas certis ictibus Deus: vt in Titanes aliquando fecisse ethnicorum fabulæ, perhibent, & vt in pluresq; etiam nunc occulto sapientia suæ iudicio aliquando facere videmus.

Debere nos corrigi exempli eorum qui peccatorum poenas luerunt, Cap. XVII,

O Cæcos igitur leuesq; et amērisimos homines, qui ex tot ultionum exemplis, non vident Deum omnium malorum esse vltorem: quicq; aliorum poenis moniti interim sibi cauere non discunt. Etenim quid hoc est, si dementia summa, & extrema cæcitas, mentis non est? Astutus inquit Salomon videns malum puniri vehementer erudietur. Hoc scitum est, inquit Terentius, periculum ex aliis facere sibi, quod ex usu fiet. Præbetur profecto vniuersis idonea documenta emendationis, quum vel paucis seuera irrogantur punitonis supplicia. Vnde dominus in euangelio. An putas inquit, & Galilæi præ omnibus Galilæis fuerint peccatores, qui talia passi sunt? Amen dico vobis nisi poenitentiam egeritis, similiter peribitis, sicut illi super quos cecidit turris in Syloa, et occidit eos. Hi ergo iuxta verbum seruatoris, non tam ex eo, puniti fuerunt, & soli fuerint peccatores, (& si propter ea merebantur puniri) quam in exemplum potius cæterorum: vt paucorum interitus, salus, & incolumitas fieret plurimorum. Sed & ipsos quoq; Romanos legimus idem fecitasse, quum esset a pluribus flagitium quoddam rei militaris admissum: nam ne dissolueretur impunitate militiæ disciplina si nemo puniretur: & si omnes punitioe digni plebentur ne nimium minueretur exercitus, sortitione animaduertebant in alio

LUC. 13.

quot: vt scilicet metus ad omnes, poena ad paucos perueniret. Haud multo secius Deum facere videmus: qui quum ad vnum perdere improbos vniuersos nolit, partim propter suam iustitiam statim punit, partim fert dissimulante: expectans propter suam misericordiam vt peccatorum poenis deterriti caeteri resipiscant. Multi si quidem in his temporibus eadem peccata committunt, quae olim inducere diluuium, nec tamen diluuii aquis demerguntur. Multi perpetrant qualia Sodomae ciues: nondum tamen combusti sunt. Multi Pharaonis duriciam imitantur: nec ullis tamen fluctibus absorbentur. Quid ergo non credendum est euadere eos posse impunes? Minime quidem: sed quae hic euasisse uidentur supplicia, haud multo post in abyssum praecipitati, illa ipsa multo grauiora sine fine sustinebunt. Nam poena quae hic pro peccato inferitur, non tam ultio est, quam expiatio potius peccatorum. Quocirca qui temporalia in hoc mundo non soluit supplicia, apud inferos expendet aeterna. Poenas ergo maleficiorum, quantumcumque sero contingant, nunquam tamen irritas fore tam certum debemus credere, quam quae bina & bina faciunt quatuor. Differunt quidem saepe ultio peccati, sed nunquam donatur. Neque enim uidetur expedire hominum saluti, neque diuinae clementiae conuenire, ut statim, ubi quis peccauerit, puniatur: ne cuiquam desit aliquando resipiscendi facultas, si uelit emendari: neue si nolit, ulla sibi remaneat nimis approperatae ultionis excusatio: quum tam diu expectatus fuerit, & usque ad mortem procrastinata punitio. Caue tamen nequid ea mente facias, vt spes interim usque ad mortem euadere impunitus, quae scias multos idem quod tu fecitasse eo usque impune. Non est cuiusque hominis (vt aiunt) tuto adire Corinthum. At qui sane magis tibi timendum est, ne forte in te constituae exemplum iustae animaduersionis: quo deinceps per te caeteri terreat, & caueat tuo exemplo territi similia prope

DE MALE PROFITENS RELIGIO.

trare. Irrogantur quotidie diuinitus plagę: & quotidie inferuntur pro peccatis modo uni, modo alteri, uerbera, & flagella: & si non agnoscas, nec pauas, nec tibi interim quicquam ominaris aduersi. Verum & si forte contingat ut tu de tuis tantis flagitiis hic nihil supplicii patiaris, compertum insit tibi ex longanimitate illa diuina aggruari super te pœnarum cumulum: ut maiori certe malo tuo differantur, quam insistantur supplicia. Iudicium quidem trahitur: sed non dissoluitur: ne adhuc pusillum, & scies. Manet te iugis fletus, horridus dentium stridor, tenebrarum carcer teterrimus, ardens gehænna, uernis æternus. Ante illud Valerii Maximi præclarissimum dictum fugit: lento gradu ad uindictam iram diuinam accedere, tarditatemque supplicii grauitate pensare. Confutasse immortales Deos, Cæsar in suis commentariis dixit, quos pro sceleribus ulcisci uelint, interdum eis res secundiores, & diuturniorem impunitatem concedere, quo grauius postea ex commutatione rerum doleant. Nec id sane iniuria Cæsar est opinatus: quum uideamus etiam in rebus humanis cum fœnore sæpe exigi solere quicquid institores ad longum tempus mutuauerint referendum. Nulli profecto magis probatur insensus Deus, quam ei quem peccantem non flagellat, uel cui multa prospera male merito donat. Idcirco Apostolus ad Romanos scribens ait. An ignoras quoniam benignitas Dei ad penitentiam te adducit: secundum autem duriciam tuam, & impœnitens cor tuum, thesaurizas tibi iram in die ire, & reuelationis iusti iudicii Dei: qui reddet unicuique secundum opera sua. Intellige ergo miser peccator lenitatem illam diuinam non polliceri tibi ullo modo impunitatem tuorum peccatorum: sed sub blandiri, & prouocare ad penitentiam: quam si pergas contemnere, tanto grauiori postmodum supplicio plectendus es, quanto maiori indulgentia fueras antea expectatus. An non percipis animo, ex ista tua pernicacia, & obstinatione peccandi

Rom. 2.

præter futurum, supplicium, quod te manet, quâ tum etiã infamiam, atq; dedecoris accumulatur tibi & uniuerfis bonis: quando ex eiusmodi nefariis moribus, iam uulgo peius audiat ecclesia Christianorum, quam sinagoga Iudæorum: & credis hoc tibi abire impunitum? Aberras tu quidem, & uehementer falleris. Sed hæc intelligere uolenti, satis.

Contra incontinentes, qui abutuntur bonis ecclesiæ.

Cap,

XVIII.

Sunt etiam plerique (adeo se male habet inter impudentes professio castitatis) qui licere sibi putent habere concubinas: quod habere sibi non liceat uxores: scelus profecto nefarium, ac ualde detestabile. Nulla est enim capitalior nequitia quam eorum, qui quum maxime peccent, habere tamen uolunt probi: & in re uetita intra se opinionem quandam honestatis concipiunt: quales sunt, quos modo dicebamus qui malint excusare improbe uitium, quam honeste discutere. O bone Deus quanta est cæcitas, quanta est improbitas istorum. Generalis, & unica clericorum omnium sponsa esse debet ecclesia sancta catholica, uel etiam ecclesia specialis, cui quisque præest: quæ cum illa uniuersali tamen una est, nec scissa ullo pacto, nec diuisa, sed maxime connexa, & indissolubili compacta & coaugmentata compage ueluti in uno corpore cohærentium sibi inuicem membrorum. Nam ut scribit D. Augustinus, uniuersa terra ex multis terris, uniuersa ecclesia ex multis constat ecclesiis. Hæc ergo, quum legitima sponsa sit clericorum, ægerrime fert obscœnam sibi pellicem præferri. O tempora, o mores aui nostri infœlicis: hac tempestate superinductæ à clericis pellices (de malis intelligo) strata auro, & purpurea, ac gemmis undique perlucens magnifice incedunt, domini dextræ accumbunt, appellitantur & ipsæ à